АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Анализът и оценката на здравословното състояние на учениците от 7 до 18 - годишна възраст в област Велико Търново за учебната 2023/2024 година са изготвени на базата на:

- обобщените от медицинските специалисти в училищата данни за здравословното състояние на обслужваните от тях ученици, въз основа на предоставените им от личните лекари талони за резултатите от профилактичните прегледи, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските заведения и училищата (обн. ДВ, бр. 38/2000 г.);
- Наредба №8 на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн. ДВ, бр. 92/2016 г.);
- схема за анализ на здравословното състояние на децата и учениците с приложени таблици (писмо на МЗ №32-00-138 от 06.10.2005 г. и изменения от 06.03.2007 г).

I. Обслужван контингент

През учебната 2023/2024 година, по данни на Регионално управление на образованието – Велико Търново, в училищата на областта са учили общо **20 394 ученици на възраст от 7 до 19-годишна възраст**, разпределени в **1 075 паралелки**. Броят на учениците на възраст 7 – 13 години е 11 663, а този на учениците на възраст от 14 до 19 години – 8 731 (***Таблица I.1.)***.

В училищата, в чиито здравни кабинети работят медицински специалисти, учат общо **18 566 ученици**, от които с профилактични прегледи са обхванати **18 273** ученици, т.е. **98,42 %** (***Таблица I.2.)***. Относителният дял на учениците, преминали профилактични прегледи през 2023 г. се запазва почти същия като този за предходната учебна година (98,56 %).

II. Антропометрични показатели – ръст и телесна маса

Оценката на антропометричните показатели е направена на базата на средните стойности (x) и стандартното отклонение (s) на същите по възраст и пол, като се оформят следните групи:

- I група норма (x±1s) – включва учениците, чиито показатели са в границите на средната стойност;
- II група разширена норма – включва учениците, при които антропометричните показатели са между (x±1s) и (x±2s);
- III група извън нормата – включва учениците, чиито антропометрични измервания са под (x–2s) и над (x+2s).

1. По показателя ръст:

В **I група норма** попадат общо **13 801** от обхванатите с профилактични прегледи ученици **(75,53%),** от които 7 108 (51,51%) са момчета и 6 993 са момичета (48,49%).

В групата от 7 до 13 години са 8 223 ученика (4 177 момчета и 4 046 момичета), а във възрастта от 14 до 18 години – 5 578 ученика (2 931момчета и 2 647 момичета).

Във **II група разширена норма** попадат **3 218 ученици – 17,61%** от всички ученици, обхванати с профилактични прегледи. Разпределението в групата по пол е: 1 649 (51,24%) момчета и 1 569 момичета (48,76%).

Във възрастовата група от 7 до 13 години попадат 910 момчета и 871 момичета, а в групата 14 – 18 години – 739 момчета и 698 момичета.

В **III група извън нормата** са **1 254** ученици, т.е. **6,86%** от всички ученици, обхванати с профилактични прегледи. Разпределението на учениците в подгрупите е, както следва:

- В подгрупа (x–2s) попадат общо **399** ученици – **2,18%** от учениците, обхванати с профилактични прегледи. Момчетата с по-нисък ръст от нормата са 191, а момичетата с нисък ръст – 208;

- В подгрупа (x+2s) са общо **855 ученика** (4,68**%** от всички ученици, преминали профилактични прегледи). От тях момчетата са 470, а 385 са момичетата.

Разпределението на учениците по пол и възрастови групи според оценката на ръста е представено в ***Таблица II. 1.***

2. По показателя телесна маса:

В **I група норма** попадат общо **14 142** от обхванатите с профилактични прегледи ученици **(77,39%)**, от които: 7 236 момчета (51,17%) и 6 906 момичета (48,83%).

Разпределението по пол в двете възрастови подгрупи е, както следва: 4 150 момчета и 4 006 момичета на възраст от 7 до 13 години, и 3 086 момчета и 2 900 момичета на възраст от 14 до 18 години.

Във **II група разширена норма** са **2 869 ученици, т.е. 15,70%** от всички ученици, обхванати с профилактични прегледи. В тази група броят на момчетата е 1 484 (51,73%), срещу 1 385 (48,27%) момичета.

Разпределението по пол в двете възрастови подгрупи е, както следва: 896 момчета и 893 момичета на възраст от 7 до 13 години, и 588 момчета и 492 момичета на възраст от 14 до 18 години.

В **III група извън нормата** са **1 262ученици – 6,91%** от учениците, обхванати с профилактични прегледи. Разпределението в отделните подгрупи е следното:

- В подгрупа (x–2s) попадат **438 ученици – 2,40%** от всички ученици, обхванати с профилактични прегледи. Съотношението момчета/момичета е почти 1:1 (съответно 215 и 223);

- В подгрупа (x+2s) са общо **824 ученици** – **4,51%** от всички ученици, обхванати с профилактични прегледи. Разпределението по пол в тази подгрупа показва, че момчетата преобладават спрямо момичетата – 483 момчета срещу 341 момичета.

Разпределението на учениците по пол и възрастови групи според оценката на телесната маса е представено в ***Таблица II. 2.***

В сравнение с предходната учебна година по отношение на антропометричните показатели на учениците (ръст и телесна маса) не се наблюдава значителна промяна ***(Приложение 1)***.

ПОКАЗАТЕЛ		**УЧЕБНА ГОДИНА**	
		2022/23	**2023/2024**
Ръст	I група норма	76,18%	**75,53%**
	II група разширена норма	18,18%	**17,61%**
	III група извън нормата	5,64%	**6,86%**
Телесна маса	I група норма	75,61%	**77,39%**
	II група разширена норма	18,17%	**15,70%**
	III група извън нормата	6,22%	**6,91**

Приложение 1. **Разпределение на учениците в област Велико Търново според ръста и телесната им маса (в %) за периода 2022 – 2024 г.**

III. Показатели за физическа дееспособност

Почти всички ученици, покривали нормативите за физическа дееспособност са **получили оценка над среден (3)** – **17 496** (94,24% от общия брой ученици – табл. I. 1.2.), от които момчетата са **9 056** , а момичетата – **8 440**.

През учебната 2023/2024 година **освободените от часовете по физическо възпитание ученици** са общо **258** (1,39% от общия брой ученици), сред които преобладават момичетата – 157 момичета срещу 101 момчета. Броят на освободените от физическо възпитание ученици във възрастовата група 7 – 13 години (110 ученика) е значително по-малък от този във възрастовата група 14 – 18 години (148).

В сравнение с предходната 2022/2023 учебна година броят на освободените от физическо възпитание ученици се запазва (268 ученика през 2022/23 година).

Резултатите за физическата дееспособност на учениците от област Велико Търново са представени в ***Таблица III***.

IV. Диспансерно наблюдение на учениците в област Велико Търново през учебната 2023/2024 година

В областта през отчетния период, на диспансерно наблюдение са подлежали **1 403 ученици (7,68%** от учениците, обхванати с профилактични прегледи).

Структурата на заболяванията сред учениците, подлежащи на диспансерно наблюдение е следната:

1. Болестите на зрителния апарат са най-разпространените заболявания сред учениците на диспансерно наблюдение – **556 ученици (39,63%)**. Водещи в тази група са учениците (509) с H 54.2 Намалено зрение на двете очи.

2. Алергичните заболявания заемат **втора позиция** – **386 диспансеризирани (23,58%)**. Най-разпространени заболявания в групата са J 45.0 Астма с преобладаващ алергичен компонент – 241 диспансеризирани.

3. Психичните разстройства се нареждат на **трето място** сред заболяванията при диспансеризираните ученици – **125 болни (8,91%)**. Водещи в групата са F 98 Други поведенчески и емоционални разстройства – 53 ученици и F 84 Генерализирани разстройства в развитието детски аутизъм – 51 ученици.

4. Болестите на нервната система заемат **четвърта позиция** – **114 ученици (8,13%)**, от които 77 са с епилепсия (G 40.0 – 40.8).

5. Болестите на ендокринните жлези и обмяната се нареждат на **пето място** – **60 ученици (4,28%),** от които 43 ученици са с E 10.9 Инсулинозависим диабет, без усложнения.

Диспансерното наблюдение на учениците в област Велико Търново е представено *в* ***Таблица IV***.

V. Регистрирани заболявания (<u>само новооткрити заболявания</u>) при профилактичните прегледи на учениците през 2023 година в област Велико Търново

С **новооткрити заболявания през 2023 г.** са **1 085 ученици** от обхванатите с профилактични прегледи общо **18 566 ученика (5,84%).**

Най-разпространените новооткрити заболявания сред учениците са: **смущения в зрението** (277 ученици), **затлъстяване** (184 ученици) и **астма** (137ученици).

Регистрираните заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед за 2023 година на учениците в област Велико Търново са представени на ***Таблица V***.

ОБЩИ ИЗВОДИ:

1. Относителният дял на обхванатите с профилактични прегледи ученици (98,42 %) в област Велико Търново през учебната 2023/24 година се запазва като този за предходната учебна година (98,56%).

2. Почти всички ученици в областта, обхванати с профилактични прегледи, са с нормални антропометрични показатели (вкл. и учениците във II група разширена норма): за ръст – 93,14 % и за телесна маса – 93,09%, като в сравнение с предходната учебна година делът им се запазва почти същия (съответно 94,36% и 93,78%).

От обхванатите с профилактични прегледи ученици с отклонения по показателя ръст са 5,86% и по показателя телесна маса – 6,91%. Тези данни пораждат тревога за увеличаване на риска от появата на хронични незаразни болести в по-късна възраст. В сравнение с предходната учебна година делът на учениците с отклонения от нормалните ръст и тегло се запазва постоянен (съответно 5,64% % и 6,22%).

3. Почти всички ученици (94,24%), покривали нормативите за физическа дееспособност са получили оценка над среден 3, което е относително благоприятен резултат.

4. Структурата на болестите сред учениците от 7 до 19-годишна възраст, подлежащи на диспансерно наблюдение се запазва същата в сравнение с предходната учебна година – отново първо място заемат очните заболявания, следвани от алергичните болести, психичните разстройства, заболяванията на нервната система и болестите на ендокринните жлези и обмяната.

5. Прави впечатление непълната корелация на данните за новооткритите заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение, и броя на фактически диспансеризираните деца.

Анализът на данните, предоставени от медицинските специалисти от здравните кабинети в област Велико Търново относно здравословното състояние на учениците от 7 до 18-годишна възраст показва, че се наблюдават някои неблагоприятни резултати по отношение на: антропометричните показатели; честотата на разпространение на болестите на нервната система и сетивните органи, на дихателната система, ендокринните жлези и обмяната, и психичните разстройства.

Анализът на резултатите от профилактичните прегледи на учениците обуславя необходимостта от провеждане на системни профилактични и промотивни дейности в училищата на областта с цел подобряване на здравето на учениците и намаляване на риска от преждевременно развитие на хронични неинфекциозни заболявания сред тях.

П Р Е П О Р Ъ К И
ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Към ръководството на общините:

1. Осигуряване и поддържане на материално-техническата база на учебните заведения в съответствие с нормативната база. Оптимизиране на материално-техническата база – обзавеждане с учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста на учениците и с оглед профилактика на гръбначните изкривявания.

2. Създаване на условия за осигуряване на здравословно хранене на учениците, отговарящо на физиологичните норми и изисквания, в съответствие с Наредба № 37 от 21 юли 2009 г. за здравословното хранене на учениците (Обн. ДВ, бр. 63 от 7 август 2009 г.).

3. Осигуряване на медицинско обслужване на учениците в училищата, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските и учебни заведения (Обн. ДВ, бр. 38 от 2000 г.).

Към ръководствата на училищата:

1. Поддържане на материално-техническата база в училищата, в съответствие със санитарно-хигиенните изисквания с цел осигуряване на оптимални условия за растеж и развитие на учениците.

2. Осигуряване на хранене на учениците, отговарящо на физиологичните норми и изисквания, в съответствие с Наредба № 37 от 21 юли 2009 г. за здравословното хранене на учениците (Обн. ДВ, бр. 63 от 7 август 2009 г.).

3. Организиране и провеждане на разнообразни форми на спорт и туризъм с учениците.

4. Съвместна работа с медицинския специалист в училището по отношение на организиране и провеждане на здравно-образователни дейности с ученици и родители по теми, свързани с рисковете фактори за хронични незаразни болести – нездравословно хранене, ниска физическа активност, тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, както и за профилактиката на заразните и паразитни заболявания.

5. Включване на училищата и в изпълнението на действащи програми (регионални, национални и международни) за профилактика на болестите и промоция на здравето на децата.

6. Оказване на съдействие при организиране и провеждане на редовни занимания по лечебна физкултура за учениците с гръбначни изкривявания и затлъстяване, които да се осъществяват под ръководството на кинезитерапевт или рехабилитатор.

7. Информиране на родителите за необходимостта от предоставяне на данни за проведените профилактични прегледи на децата им.

8. Запознаване на родителите с резултатите за здравословното състояние на учениците с цел предприемане на мерки от тяхна страна за здравословно хранене и повишаване на двигателната активност на децата.

<u>Към медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата:</u>

1. Организиране и провеждане на промотивни и профилактични дейности за предотвратяване или ограничаване на рисковите за хроничните незаразни болести фактори в по-късна възраст – нездравословно хранене, ниска физическа активност и други, сред ученици и техните родители.

2. Участие в изготвяне на седмичните менюта и контрол по спазване на изискванията за здравословно хранене на учениците, съгласно Наредба №37 от 21 юли 2009 г. за здравословното хранене на учениците (Обн. ДВ, бр. 63 от 7 август 2009 г.)

3. Съдействие при включване на ученици с гръбначни изкривявания и със затлъстяване в групи по лечебна физкултура и при провеждане на заниманията.

4. Съдействие за изпълнението на действащи програми (регионални, национални и международни) за профилактика на болестите и промоция на здравето на учениците.

5. Участие в провеждането на профилактични и противоепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване на разпространението на заразни и паразитни заболявания в учебните заведения.

6. Осъществяване на контрол върху текущото хигиенно състояние на училището.

7. Активно събиране от родителите на данните за проведените от ОПЛ профилактични прегледи на децата им.

8. Участие в среща за запознаване на родителите с резултатите за здравословното състояние на учениците.

Изготвил:
д-р Св. Моминска,
началник на отдел ПБПЗ,
дирекция ОЗ

ТАБЛИЦИ
КЪМ АНАЛИЗ НА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Име на институцията - РЗИ - Велико Търново

Адрес: Велико Търново, ул. Н. Габровски № 23, телефон 062/614 303

I. Обслужван контингент

I. 1. Брой ученици и паралелки в област Велико Търново по **данни на РУО** – Велико Търново.

Общ брой паралелки	Общ брой ученици	От тях	
		1-7 клас	8-12 клас
1 075	**20 394**	**11 663**	**8 731**

I. 2. Брой ученици в област Велико Търново, учещи в училищата с назначени в тях медицински специалисти, по **данни на медицинските специалисти от здравните кабинети на училищата.**

Общ брой ученици	От тях на възраст			
	7-14 г.		14-18 г.	
	момчета	момичета	момчета	момичета
18 566	5 537	5 297	4 052	3 680

II. Данни за антропометричните показатели

II. 1. Сборна таблица за оценка на ръста на учениците

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				брой ученици под (X - 2S)				брой ученици над (X + 2S)			
7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.	
Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
4177	4046	2931	2647	910	871	739	698	112	126	79	82	244	211	226	174

II. 2. Сборна таблица за оценка на телесната маса на учениците

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				брой ученици под (X - 2S)				брой ученици над (X + 2S)			
7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.	
Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
4150	4006	3086	2900	896	893	588	492	116	115	99	108	265	239	218	102

18273

I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				брой ученици под (X - 2S)				брой ученици над (X + 2S)			
7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.	
Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
4150	4006	3086	2900	896	893	588	492	116	115	99	108	265	239	218	102

18273

III. Изследване на физическа дееспособност

Показател	Общ брой ученици	7 - 14 г.		14 - 18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	17 496	5 201	5 003	3 855	3 437

Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	258	51	59	50	98
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище					

Забележка: *Измерванията на показателите за физическа дееспособност се извършва от учителя по физическо възпитание.*

IV. Диспансерно наблюдение

Забележка:

Колона 1 – вписва се кодът на заболяването по международната класификация на болестите, 10-та ревизия.

Колона 2 – вписват се само заболяванията, за които има диспансеризирани ученици от училището, като се използва списъкът на болестите, при които децата подлежат на диспансеризация по Приложение № 4 към чл. 12 по Наредба № 39 от 2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията

Колона 3 – вписва се броят ученици, диспансеризирани за съответното заболяване по време на профилактични прегледи, извършени в периода от месец септември до месец декември.

МКБ 10	Заболявания, които изискват диспансерно наблюдение	Брой диспансерни ученици			
1	2	3			
код		7-14 г.		14-18 г.	
		М	Ж	М	Ж
A 07.8	Други протозойни чревни болести				
A 15.0	Туберкулоза на белите дробове				
A 15.3	Туберкулоза на б. дробове, потвърдена с неуточн. методи				
A 16.0	Туберкулоза на б. дробове с отр. бакт. и хист изсл.				
B 18.1-18.8	Хроничен вирусен хепатит B				
B 67.0	Ехинококоза				
B 75	Трихинелоза				
B 80	Ентеробиоза				
C 22	Злокачествено новообразувание на черния дроб			1	

C 40	Остеосарком				
C 64	Злокачествено новообразуване на бъбрека		1		
C 69	Злокачествено новообразуване на окото				
C 71.0	Злокачествено новообразуване на главния мозък	1			1
C 72.0	Злокачествено новообразуване на гръбначн. мозък				
C 75.1	Злокачествено новообразуване на хипофизата				
C 81.9	Болест на Hodgking				
C 91.1	Лимфоидна левкемия			2	
C 92.1	Хронична миелоидна левкемия				1
C 95.9	Левкемия	2	2	2	
D 50.0	Желязонедоимъчни анемии, от хр.загуба на кръв		3		1
D50.9	Желязонедоимъчна анемия, неуточнена		1		3
D 56.1 -9	Таласемия	5	2	4	
D 58-59	Хемолитични анемии				
D 60-61	Апластична анемия	1			
D 61.0	Конституционална апластична анемия				
D 66	Вроден дефицит на фактор VIII		1		
D 68	Хемофилия				
D 69.0	Пурпура и др. хеморагични състояния	1			
D 69.6	Тромбоцитопения, неуточнена				
E 03.1	Вроден хипотиреоидизъм	2	2		
E 04.0	Нетоксична дифузна гуша				1
E 05.0	Тиреотоксикоза с дифузна гуша				
E 06.3	Тиреоидит на Хашимото		2		3
E 07.1	Дисхормонална гуша				
E 10.4	Инсулинозависим диабет с неврологични усложн.				
E 10.9	Инсулинозависим диабет, без усложнения	8	12	11	12
E 22.0	Хиперфункция на хипофизата				
E 23.2	Безвкусен диабет	1	1		

E 24.0	Синдром на Cushing с хипофизарен произход				
E 28.2	Синдром на поликистоза на яйчниците				1
E 30.0	Закъснял пубертет				
E 34.3	Нанизъм некласифициран другаде		2		
E 84.0	Муковисцидоза	1		1	
F 20.0	Шизофрении				
F 31	Биполярно афективно разстройство				
F 32	Депресивен епизод	3		1	2
F 40	Фобийни тревожни разстройства		1		2
F 41	Други тревожни разстройства	1	1	1	1
F 44	Дисоциативни /конверсионни/ разстройства			1	
F 48	Други невротични разстройства			2	
F 84	Генерализирани разст. в развитието детски аутизъм	35	6	10	
F 90	Хиперкинетични разстройства	3	1	1	
F 98	Др. поведенчески и емоционални разстройства	25	11	12	5
G 04.8	Енцефалити				
G 11.0	Вродена непрогресираща атаксия				
G 12.0	Детска спинална мускулна атрофия, I тип			2	2
G 35	Множествена склероза				
G 40.0-40.8	Епилепсия	27	19	17	14
G 54.1	Увреждане на лумбосакралния плексус			1	1
G 71.0	Първични мускулни увреждания				1
G 80.0-80.8	Детска церебрална парализа	8	8	5	4
G 83.0	Други паралитични синдроми				
G 91.0	Хидроцефалия	2			
G 93.0	Др. увреждане на главния мозък	2		1	
H 26.0	Детска, юношеска и пресенилна катаракта	1			1
H 33.5	Други форми на отлепване на ретината		1		1
H 40.0	Глаукома				

H 40.5	Вторич. глаукома, дължаща се на болести на окото				
H 46	Неврит на зрителния нерв				
H 54.0	Слепота и намалено зрение	3			
H 54.1	Слепота на едно око и намал. зрение на другото			1	
H 54.4	Слепота на едното око		1		
H 54.2	Намаление на зрението на двете очи	175	174	75	85
H 54.5	Намаление на зрението на едното око	5	5	6	6
H 65.2	Негнойно възпаление на средното ухо				
H 90	Глухота	2	4	5	5
H 93.3	Болести на слуховия нерв				
I 00	Ревматизъм без данни за засягане на сърцето				
I 09.0-09.2	Други ревматични болести на сърцето				
I 10	Есенциална /първична/ хипертония	1	1	6	7
I 11	Хипертонична болест на сърцето			1	1
I 34.0	Митрална (клапна) инсуфициенция				1
I 34.1	Митрален (клапен) пролапс				3
I 35.0	Аортна (клапна) стеноза				2
I 44.2	Атриовентрикуларен блок, пълен				
I 45.6	Синдром на преждевременното възбуждане				
I 51.8	Други неточно определени болести на сърцето	2	3	1	1
J 30.1	Алергичен ринит, причинен от полени	6	2	5	3
J 30.2	Други сезонни алергични ринити	4	4	8	3
J 30.3	Други алергични ринити	8	5	9	7
J 41.0	Обикновен хроничен бронхит	15	5	5	4
J 44.0	Хр. обструктивна белодробна болест с ОРИДДП				
J 45.0	Астма с преобладаващ алергичен компонент	88	68	48	37
J 45.1	Неалергична астма	25	15	6	6
K 25	Язва на стомаха			1	
K 26	Язва на дванадесетопръстника		1		

K 51.0	Улцерозен колит				
K 73	Хр. персистиращ хепатит, некласифиц. другаде	1			
K 80.4	Камъни на жлъчните пътища с холецистит			1	1
K 86.1	Хроничен панкреатит				
K90.0	Цьолиакия	1		1	2
K 90.8	Други нарушения в резорбцията на червата			1	
L 40.0	Псориазис вулгарис	2	4		2
M 00	Пиогенен артрит				
M 02	Реактивни артропатии		1		
M 08.0	Юношески ревматоиден артрит	1	2		
M 08.8	Други юношески артрити	1			3
M 32.8	Други форми на дисеминиран Lupus erythematodes			1	1
M 45	Анкилозиращ спондилит				
M 47	Спондилоза		1	1	1
M 50.0	Увреждане на междупрешлените дискове				1
M 91-92	Юношеска остеохондроза на таза, бедр.кост и др.		1		1
N 03	Хроничен нефритен синдром	1	1		
N 04	Нефрозен синдром			1	
N 05	Нефритен синдром, неуточнен		1		
N 11	Хроничен тубулоинтестициален нефрит				
N 13	Обструктивна и рефлуксна нефропатия		1		
N 18	Хронична бъбречна недостатъчност				
N 20	Камъни в бъбрека		1	2	3
Q 05.0	Спина бифида		1		
Q 05.2	Лумбална spina bifida с хидроцефалия				
Q 11.2	Микрофталм	2			
Q 16.4	Други вродени аномалии на средното ухо		1		
Q 20.3	Vcc дискордантно свързване на камерите с артерии				
Q 21.0	Междукамерен септален дефект	1	2	1	

Q 21.1	Междупредсърден септален дефект		3	1	
Q 21.2	Предсърднокамерен септален дефект				
Q21.3	Тетралогия на Fallot		1	1	
Q 22.0	Атрезия на клапата на белодробната артерия		1		
Q 22.1	Вродена стеноза на клапата на белодр. артерия		1		
Q 22.4	Вродена стеноза на трикуспидалната клапа				
Q 23.0	Вродена стеноза на аортната клапа	1			
Q 23.2	Вродена митрална стеноза		1		1
Q 23.3	Вродена митрална инсуфициенция				
Q 24.0	Dextrocardia				
Q 24.8	Други уточнени вродени аномалии на сърцето	4	1	1	
Q 25.0	Отворен дуктус артериозус			1	
Q 25.1	Коарктация на аортата	1			
Q 25.6	Стеноза на белодробната артерия				
Q 26	Вродени аномалии на големите вени		1		
Q 26.8	Други вродени аномалии на големите вени				
Q 43.0	Други вродени аномалии на червата	1			
Q 61.1	Бъбречна поликистоза, инфантилен тип				
Q 61.4	Бъбречна дисплазия				1
Q 62.1	Атрезия и стеноза на уретера		1	1	
Q 65.0	Вродена луксация на бедрото, едностранна		1		
Q 77.4	Ахондроплазия				
Q 78.0-78.2	Други остеохондродисплазии	3			
Q 80.1-80.2	Вродена ихтиоза				
Q 91.0	Синдром на Edwards				
Q 96	Синдром на Turner				1
T 90.3, 90.5	Последици от травми на главата	2	1		1
T 95.0	Последици от термични и химични изгаряния				
Q62.2	Вроден мегауретер			1	

	Умствена изостаналост	3		4	
	Вродено изместване на лещата	1			1
	Синдром на Даун			1	
Общо диспансерни ученици		**489**	**394**	**272**	**248**

V. Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на учениците, отразен в личните им профилактични карти

Населено място:	**ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

Заболявания и аномалии	**Шифър**	**Брой ученици всичко**	**В това число**		
			I клас	**VII клас**	**X клас**
а	**б**	**1**	**2**	**3**	**4**
Общ брой ученици	0	**18 566**	1 393	1 432	1 618
Общо прегледани ученици	1	**18 273**	1 384	1 420	1 578
Туберкулоза (A15-A19)	2				
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	3	1		
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	5		1	1
Захарна болест (диабет) (E10)	5	23	2	5	4
Затлъстяване (E65-E68)	6	184	24	31	16
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	8	3	2	2
Неврози (F40-F48)	8	7		2	
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	17	6	2	5
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	32	8	2	2
Олигофрения (F70-F79)	11	16	7	7	2
Детска церебрална парализа (G80)	12	11	3	3	2
Епилепсия (G40)	13	39	7	7	5
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	62	5	3	7
Смущения в зрението (H53)	15	277	23	32	18
Слепота и намалено зрение (H54)	16	17	3	10	1

Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	1			
в т.ч. Глухота (H90)	18	5	1	2	1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1			1
Хипертонична болест (I10-I15)	20	8		3	3
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	29	4	2	
Алергичен ринит (J30)	22	22	3	2	2
Пневмония (J12-J18)	23	10			1
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	40			
Астма (J45)	25	137	25	21	20
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	2		1	
Гастрит и дуоденит (K29)	27	6	3	1	2
Абдоминална херния (K40-K46)	28				
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29				
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30				
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	1			
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	7			3
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	2			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	3			
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	5	2		
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	32	1	2	4
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	25	5	5	2
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	11	1	3	1
крипторхизъм (Q53)	39				
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	1			2
Други	41	36	6	5	5
Открити заболявания - всичко	**42**	**1 085**	**143**	**154**	**112**